

ne govorim resnice, — res je taka, se vé da ne pri umnih gospodarjih, katerih se tudi tu ne manjka, ampak pri večini tukajšnjih kmetov. Po cesti se klatiti z vožnjo in zamenjati vse drugo: to je edino opravilo mnogih gospodarjev, žene pa morajo kmetovati. Kam pa se po ti poti pride, kažejo gruntne bukve in dolgovi v njih zapisani. Ni davnej, kar sem govoril z nekim gospodarjem iz Kojnice na Štajarskem. Tudi tukaj, ko je železnica odpravila vse vozarenje po veliki cesti, so zdihovali gospodarji, kaj bojo počeli, kadar ne bo zaslužka več po cesti. Al njih strah je bil prazen strah — ni še veliko let in že je mnogo gospodarjev dosti na boljšem kakor poprej. Ker je ondi dosti senošet, so se močno poprijeli živinoreje in že jim ta donaša lep dobiček. Izperva je vsaka prememba huda in iz skale se res ne dá rodovitno polje ustvariti — al da premeni življenja ne zadenejo človeka prehudo, je treba skrbeti, da se počasi pripravljamo za preuredbe, ne pa, ko pam že voda v gerlo teče, in da ne gledamo le na kamnitne tla temuč na dosti družega prostora, ki je sedaj ali popolnoma zapuščen, ali pa premalo pridno obdelan. Razun malokterih krajev, kjer morebiti zemlja ne bo v stanu svojih prebivavcov preživiti, bojo vsi drugi na ti strani naše domovine gotovo v boljšem stanu čez kakih 10 ali 15 let, in kmetijstvo se bo povzdignilo. Za poljedelstvo nam ni najmanjše skrbí — kaj pa bo z gojzdi v teh krajih? to je vprašanje, na katero ne vémo odgovora, ker nam vse tukajsne razmere niso znane. Zvedeni možje se bojé čedalje več pustega Krasa.

Še eno jezikoslovno drobtinčico. Okoli Postojne in naprej proti Krasu sem slišal namesto našega u govoriti ü, na priliko, küpil namesto kupil, krüha namesto kruha itd. Ker tudi v več krajih Dolenskega in Štajarskega tako govore, je čudno, da naši gospodje slovničarji ne jemljejo v slovensko abecedo glasa ü. Tudi mi je neki prijatelj pravil, da prav razločno od č se čuje v ondašnjih krajih mečji é, kakar ga imajo vsi Jugoslaveni. Če se pri vsem tem spominjamo, da namesto da, ki ga slišimo na Gorenškem, Dolenskem in Notrajskem, se je vrnil v bukve de, ktere ga le manjšina slovenskega ljudstva govori, in si pred oči stavimo še mnogo drugih oblik, pač lahko spoznavamo iz tega, kakošna sila se je v slovnicah dosihmal delala jeziku našemu, ki, oklenjen v tesne spono „slovniškega oktroiranja“, je v pisavi zgubil svobodne pravice, ki jih vživa v živem jeziku našega naroda. Po deželi med ljudstvom se zvé marsikaj starega veljavnega, kar se nam v mestno obzidje zapertim dozdeva novoskovano!

Iz Ljubljane. Že je bilo naznanjeno, da je od zapuščine umerlega gosp. barona Alojza Abfaltern-a 4000 gold. za uboge ljubljanske mestni kasi došlo. Zraven teh je pozneje še 5400 gold. v dolžnih pismih zemljišne odveze v ta namen naši kasi izročeno bilo, tako, da ubogi ljubljanskega mesta po rajncem baronu dobijo skupej kapital od 9400 gold. — Lep in nepozabljiv spominek časti vrednega dobrotnika!

Magistrat v Ljubljani 4. aprila 1855.

Novičar iz raznih krajev.

V podporo prebivavcev okolice Velikega Varadina na Ogerskem, ktere je strašna povodinj zadela, so cesar 20,000 fl. iz deržavnega zaklada dovolili. — Celi znesek do zadnjega sušca vplačanega deržavnega posojila znaša že 146 mil. 205988 gold. Vse govorice — pravi „Oest. Corr.“ — da se bo vprihodnje kaj drugač z vplačanjem omenjenega posojila ravnalo, so prazne govorice. — Ministerstvo kupčijstva je do zadnjega sušca dovoljeno nižjo vožnino za žito, reženo in pšenično moko, koruzo, sočivje in krompir na cesarskih železnicah za tri prihodnje

mesce, tedaj do konca junija podaljšalo. — Od 1854. posojila, s katerim je lotrija sklenjena, je bilo sledečih 12 sêrij, vsaka sêrija z 50 srečkami, potegnjenih: 222, 588, 660, 1073, 1240, 2066, 2867, 3375, 3779, 3864, 3938 in 3988; — sêrija 3779 Nr. 49 dobí 200,000 fl., sêrija 222 Nr. 21 pa 20,000 fl., vsih ostalih 598 števil iz omenjenih sêrij pa vsaka 300 fl. Sliši se, da prva srečka s 200,000 gold. je doletela nekega juda, bukvarja Knöpfelmacher-a na Dnnaji. — Velikanočni ponedeljk ima po pismih iz Dunaja imeniten dan biti; ta dan se bo pokazalo: ali bojo na Dunaji zbrani poslanci še skupaj ostali ali se ločili — gré namreč zdaj za določbo najvažnejšega 3. člana, ki zadeva prihodnji stan rusovskih vojnih ladij na črnem morji, ktero je bilo dosihmal tako rekoč v edini oblasti rusovske vlade. Ta zadeva je tako važna, da francozka in turška vlada pošljete še enega poslanca v posvêt na Dunaj; francozki minister unanjih oprav Drouyn de l' Huys, kateri nek seboj nese zadnjo besedo Napoleonovo o ti zadevi, je imel včeraj na Dunoj priti, tako tudi Ali paša turški poslanec. Rusovski poslanec knez Goršakov je pisal svojemu caru vse, kar se je v zboru dosihmal govorilo in kar zedinjene vlade od rusovske zastran tretjega člana terjajo, in tudi on je pričakoval v petek odgovor in zadnjo besedo iz Petrograda, kako se ima ravnati o sklepu te prevažne zadeve. Da tedaj v tacih okoljšinah ni bilo od poslednjega ponedeljka nobenega zbora več, in da se je zatega voljo upanje na mirno spravo spet precéj poterlo, je lahko zapopasti. — Tisti boj, ko so 23. dan t. m. Rusi pri Malakovém stolpu napadli Francoze, je bil res hud; mrtvih in ranjenih Rusov je bilo 2000, Francozov pa 600; Rusi so pokončali Francozom na tem kraju vse dela, ki so jih naredili poslednjih 14 dni; po hudi bitvi pa, kakor je pri vsih tacih napadih navadno, so se vernili spet v terdnjavo nazaj. — Francozki vojskovodja Canrobert je naznanil cesarju, da 3. dan t. m. bo začel vojsko zoper Ruse na prostem bojišču. Po tem takem se mora kmali kaj več slišati. — Rusi so v brambo izhodnomorskih dežel med Rigo in Mitavo, in med Revalom in Varvo napravili taka dva močna tabora, vsacega s 30.000 vojaki, da se ne bojé zlo sovražne sile; tudi vhodišča do Petrograda in bregove okoli kronstadtskega morského zaliva so s topovi nasadili tako, da je strah. — Govori se, da je admiralu Lyons-u ukazano, Odeso z bombami pokončati. — Deržavni zbor v Londonu, ki je z ljudstvom vred že zlo omamljen zavolj velicij zgub v rusovski vojski in tudi vprihodnje ne pričakuje velike sreče, praznuje velikonočne praznike in se bo še le po veliki noči spet snidil. Tudi sicer zlo zgovorni Palmerston je vmolknil. — Vso svojo žlahto, ki je dosihmal v Rimu živela, je poklical cesar Napoleon v Pariz, da naj tu stanuje. — 18.000 fabrikantov, obrtnikov in družih je poslalo blaga v pariško razstavo; med temi je Francozov 8000, Angležev 3000, Nemcov 2000, Avstrijanov 1800, Belgijanov 680, Švajcarjev 460, Španjcev 340, Piemontežev 200 itd. — Število Rusov je sedaj 5krat večje kot je pred 130 leti bilo; leta 1722 je imelo Rusovsko le okoli 14 milijonov duš, sedaj jih ima že čez 66 mil. — Romarji v Jeruzalem so po pismu patra Loricca imeli kaj slabo vreme na morji, tako, da so na otoku Karfu 2 dni sidrali. — Cvetno nedeljo je sneg več dežel zapadel prav na debelo; v Benetkah je bil tak vihar s ploho in točo, da so mislili, da je sodni dan.

Pogovori vredništva.

Gosp. D. T. v M.: Gosp. fajm. iz V. so nam pisali, da so si ondašnji gospodje na vso moč prizadevali najti gërb Vaškega terga pa niso nič našli, nič zvedili; po tem takem bi se smelo misliti, da Vače niso nikdar gërba imele.